

# ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ (4:7-16)

ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜਦ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਖਾਸ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ।

ਇਹ ਖਾਸ ਦਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ’ (*pneumatikos*) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12: 1-31 ਵਿਚ ਗਿਣਾਏ ਅਤੇ ਮਿਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਕੁਰਿੰਥੁਸ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦੇਣੇ ਪਏ।

‘ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ’ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6: 1-6 ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸੱਤ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖੋ’ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਨਾਂਅ ਇਸਤੀਫਾਨ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ‘ਵੱਡੇ ਅਚੰਭੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ’ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6: 8)। ਇਕ ਹੋਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਫਿਲਿੱਪੁਸ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਾਮਰੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8: 6)। ਸਾਮਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਸਾਮਰੀਆ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਘੱਲਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਲਿੱਪੁਸ ਨੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸਾਮਰੀਆ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ? ਸਿੱਧਾ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਨ ਸਿਰਫ ਰਸੂਲ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ।

2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1: 6 ਵਿਚ ਲਿਖਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ‘‘ਤੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਉਸ ਦਾਤ ਨੂੰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਦੁਆਰਾ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲੀ ਚਮਕਾ ਦਿਹ।’’

1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 14 ਵਿਚ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਖੂਬੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ: ‘‘ਤੂੰ ਉਸ ਦਾਤ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾ ਕਰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਿਹਾ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।’’ ‘ਪਰਿਹਾ’ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਲਾ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਲਡਰ ਇਹ ਦਾਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਦਾਨ ‘ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ’, ਉਸ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ ਉਪਸਰਗ (*dia*) ਵਰਤਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਤੇ’ ਨਿੱਕਲਣਾ, ‘ਕੰਮ ਦਾ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰੀਆ।’<sup>1</sup> ਪਰ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੇ ਦਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ‘ਪਰਿਹਾ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਨਾਲ’ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ (*meta*) ਵਰਤਿਆ ਜੋ ‘ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਜਾਂ ‘ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ’ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।<sup>2</sup>

ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦਾਨ ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬਲਕਿ ਜੋ ਮਿਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਰਗੀ ਸੀ ‘‘ਖੁਦਾ ਤੈਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇ।’’ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਦਾਨ ਕਦੋਂ ਤਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ? ਦਾਨ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰੀ ਰਸੂਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਹੁਣ ਤਕ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਨਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਨ ‘‘ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ’’ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸਨ। ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਮ ਅਤੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

### ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ (4:7-10)

<sup>7</sup>ਪਰ ਅਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

<sup>8</sup>ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ-

ਜਾਂ ਉਹ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ,

ਓਹ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ,

ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ।

<sup>9</sup>(ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਈ ਉਹ ਚੜ੍ਹਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਧਰਮੀ ਦੇ ਹੇਠਲਿਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਤਰਿਆ ਵੀ ਸੀ। <sup>10</sup>ਜਿਹੜਾ ਉਤਰਿਆ ਸੋ ਉਹੋ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਾਹਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਵੀ ਸੀ ਭਈ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਭਰਪੂਰ ਕਰੇ।)

ਆਇਤਾਂ 7, 8. ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ’’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (4:7)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਉਹ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਦਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਫ਼ਤਹਿ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ। ਆਇਤ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਬੂਰ 68: 18 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਪਰ ਅਹਿਮ ਫ਼ਰਕ ਹਨ। (1) ਜ਼ਬੂਰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ‘‘ਚੜ੍ਹਨ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸੰਯੋਨ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। (2) ਜ਼ਬੂਰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਦਾਨ ‘‘ਪਾਉਣ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਮਸੀਹ ਤੇ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦਾਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ ਉਸ ਦੇ ਉਤਾਹਾਂ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਮਸੀਹ ਦੇ

ਵਡਿਆਈ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਖ਼ਤ ਦੀ ਗੱਲ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਉਂਦੀ, ਪਰ ਦਾਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਾਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਯਹੂਦੀ ਤਰਗੁਮਾ<sup>3</sup> ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰ ਮੂਸਾ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਚਿਆਈ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।<sup>4</sup> ਤਰਗੁਮਾ ਨੇ ਇਬਾਰਤੀ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ LXX ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਉਤਾਰਾਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣ ਤੇ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੌਲੁਸ ਤਰਗੁਮਾ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਉੱਪਰ ਹੇਠਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ‘ਮੈਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਬੂਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਖ਼ੁਦਾ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿਯੋਨ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਾਨ ਜਾਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ। ਮੈਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਉੱਚਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ।’ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਬੂਰ 68 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।<sup>5</sup>

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:33 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਬੂਰ 68:18 ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਦਾਨ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38)। ਜਲਾਲੀ ਮਸੀਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਬਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਪ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਕਬਰ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾ ਲਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤਣ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਸੀਹ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਹੋ ਕੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਗਿਆ (ਵੇਖੋ 1:20, 21)। ਪਾਪ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ (ਰੋਮੀਆਂ 1:1; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:1; ਤੀਤੁਸ 1:1)। ‘ਸੇਵਕ’ (*doulos*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ‘ਗੁਲਾਮ’ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲੱਗਾ ਹੈ।<sup>6</sup> ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 9, 10. ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਕ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਉੱਪਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਤੇ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿਣ, ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਮਰਨ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਲਈ ਮਸੀਹ ਸੁਰਗ ਤੋਂ ਉੱਤਰਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਫੇਰ ‘ਸਭ ਦੇ ਉੱਪਰ’ (1:21) ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਉਤਾਰਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੀ ਉੱਠਣ ਤਕ ਪਤਾਲ ਲੋਕ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਲਿਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਉੱਤਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:27) ਪੌਲਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੋਰ ਤੋਂ ਖੁੰਝਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਮਰਨ ਵਾਸਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਉੱਤਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਦਾਨ ਭੇਜਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰਗ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। “ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰਗਰਮ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਖੂਬੀ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਬਣ ਗਿਆ।”<sup>7</sup>

ਸਾਰੇ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਾਰਾਂ ਜ਼ਬੂਰ 68 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ‘ਉਤਾਰਾਂ’ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 4:8) ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਜਗਤ) ਦੇ ਉੱਪਰ ਹੋਣਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ‘[ਖੁਦਾ ਦੇ] ਸੱਜੇ ਹੱਥ’ ਹੈ (1:20)। ਇਹ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਭੋਂ ਕੁਝ ਭਰਪੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਉੱਚਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ 1:22, 23 ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੌਲਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਵ ਉੱਚ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ।

### ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਨ (4:11)

<sup>11</sup>ਉਹ ਨੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਰਸੂਲ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਨਬੀ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸਬਾਨ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਕਰਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤ 11. ਮਸੀਹ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਉੱਤਰਿਆ ਅਤੇ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਉਤਾਰਾਂ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਸਿਰ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾਨ ਗਿਣਵਾਏ।

ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦਾ ਨਾਅ ਲਿਆ। ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ਾਸ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹੋਣਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:8, 22, 23; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:1, 2) ਅਤੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:12) ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ’ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:5), ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:8; 2:1-4; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:3, 4)। ਉਹ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਨ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:6; 8:6; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:6)।

‘ਰਸੂਲ’ (*apostolos*) ਸ਼ਬਦ *apo*, ‘ਤੋਂ’ *stellō*, ‘ਭੇਜਣਾ’ ਨਾਲ ਬਣੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ *apostellō* ਦਾ ਨਾਉਂ ਰੂਪ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ਼ ‘ਤੋਂ ਭੇਜਣਾ’ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਮਕਸਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।<sup>18</sup> ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਭਾਵ ‘ਇੰਜੀਲ’ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ (ਮੱਤੀ 10:7; ਮਰਕੁਸ 16:15)। ਇਹ ਰਸੂਲ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘‘ਰਸੂਲ’’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਬਾਰਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਮਥਿਆਸ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:12-26), ਅਤੇ ਤਰਸੁਸ ਵਾਸੀ ਸੌਲਸ (ਪੌਲਸ) ਨੂੰ ‘‘ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਅਧੁਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ’’ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:8)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਸੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸਤਾਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:9; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:5; 12:11)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 3:1; ਗਲਾਤੀਆਂ 1:19; ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:14 ਵਿਚ ਯਿਸੂ, ਯਾਕੂਬ (ਯਿਸੂ ਦੇ ਭਰਾ) ਅਤੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਸਣੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਰਸੂਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨਾ ਕਿ ਮਥਿਆਸ ਵਾਂਗ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣ ਲਈ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਸੂਲਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਕ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 19:28; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:14)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਨਬੀ ਉਹ ਲੋਕ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੁਦਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ।<sup>9</sup> ‘‘ਨਬੀ’’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*prophētēs*) ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘‘ਬੋਲਦਾ’’ ਜਾਂ ‘‘ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਦਾ’’ ਹੈ।<sup>10</sup> ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ‘‘ਅੱਗੇ ਬੋਲਣਾ’’ ਸੀ। ਨਬੀ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਵਾਰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਬੀ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਮਿਲਿਆ ਹੈ: ਅਗਬੁਸ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11:27, 28; 21:10, 11), ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਕਈ ਨਬੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13:1), ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਨਬੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਸਨ।

ਨਬੂਵਤ ਹੋਮੀਆਂ 12 ਅਤੇ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਾਨ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (4:7 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ), ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ‘‘ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਰਸੂਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ’’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:3)। ਨਬੂਵਤ ਦਾ ਦਾਨ ਪਾਏ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਣਨ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਧੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਬੀ ਉਹ ਦਾਨ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਸੂਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵੀ ਨਬੀ ਵੀ ਇਲਾਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਵਜਾਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਦਾਨ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਤਕ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਨੀਂਹ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 2:20; 3:5)। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਹਈਆ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਬੋਲਣ

ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਚਾਰਕ ‘‘ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਭਾਵ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ’’ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।<sup>11</sup> ਇੰਜੀਲ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ (*euangelion*) ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਜ਼ਾਤ ਦੀ ‘‘ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ’’ ਲਈ ਹੈ।<sup>12</sup> ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦਾ ਕੰਮ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (*euangelizō*)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਫ਼ਿਲਿੱਪਸ ਨੂੰ ‘‘ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ’’ (ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 21:8), ਅਤੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ‘‘ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦਾ ਕੰਮ’’ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:5)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:5, 6; 8:6; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:6) ਪਰ ਇਹ ਦਾਨ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸੁਭਾਵਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤਕ ਮਸੀਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅੱਜ ਖੁਦਾ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਕਿਤਾਬ ਭਾਵ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:3, 4)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਗਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:5–12)। ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਸਭ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:28), ਨਬੀ ਸਭ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12; 14), ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਨਵੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਤੀਤੁਸ 1:5)।

ਪਾਸਬਾਨ *poimēn* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਚਰਵਾਹਾ।’’ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇੱਜ਼ ਉੱਤੇ ਖ਼ਤਰਾ ਵੱਧਣ ਤੇ ਦਿਹਾੜੀ ਵਾਲਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਜ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਚਰਵਾਹਾ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਭੇਡਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਦੇ ਦਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 10:11–13)। ਭੇਡਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਚਰਵਾਹੇ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਜ਼ ਨੂੰ ਚਰਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਹੀ ਜਮਾਤ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਇਹ ‘‘ਪਾਸਬਾਨ/ਪਾਸਟਰ,’’ ‘‘ਬਜ਼ੁਰਗ/ਐਲਡਰ’’ ਅਤੇ ‘‘ਨਿਗਾਹਬਾਨ/ਬਿਸ਼ਪ’’ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਫ਼ਸੂਸ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:17, 28)। ‘‘ਬਜ਼ੁਰਗ’’ (*presbuteros*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ‘‘ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਭਾ।’’<sup>13</sup> ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਚੇਲੇ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:6)। ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ, ਨਾਲੇ ਉਸ ਸਾਰੇ ਇੱਜ਼ ਦੀ ਖ਼ਬਰਦਾਰੀ ਕਰੋ ਜਿਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਗਾਹਬਾਨ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ’’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28)। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਨਿਗਾਹਬਾਨ’’ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*episkopos*) ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਇੱਜ਼ ਦੀ ਰੱਖਵਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ

ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਗਾਹਬਾਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਚਰਵਾਹੀ’’ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਸਾਨੂੰ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4 ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ‘‘ਪਾਸਬਾਨਾਂ,’’ ‘‘ਨਿਗਾਬਾਨਾਂ’’ ਅਤੇ ‘‘ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ’’ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਐਲਡਰ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:23)। ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 1-7; ਤੀਤੁਸ 1:5-9)। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਪਰਿਪਕ ਹੋਣ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕਲੀਸੀਆ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ/ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੰਡਲੀਆਂ ਸਾਂਝੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8; 9), ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ। ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ‘‘ਪਾਸਬਾਨ’’ ਜਾਂ ‘‘ਨਿਗਾਹਬਾਨ’’ ਜਾਂ ‘‘ਐਲਡਰ’’ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹਿਣੀ ਹੀ ਸੀ।

‘‘ਰਸੂਲਾਂ,’’ ‘‘ਨਬੀਆਂ,’’ ‘‘ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ,’’ ਅਤੇ ‘‘ਪਾਸਬਾਨਾਂ’’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਉਲਟ ਉਸਤਾਦ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਉਪਪਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਪਾਸਬਾਨ’’ ਅਤੇ ‘‘ਉਸਤਾਦ’’ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਪਾਸਬਾਨ ਉਸਤਾਦ’’ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਹੀ ਉਪਪਦ ਹੈ।<sup>14</sup> ਸਾਰੇ ਪਾਸਬਾਨ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਉਸਤਾਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:2), ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਸਤਾਦ ਪਾਸਬਾਨ ਹੋਣ।

ਉਸਤਾਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕਲਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 18: 11)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *didaskalos* ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਸਕਣ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:2)। ਸਾਰੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਲਈ ਉਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4: 17; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:3), ਅਤੇ ਬੁਨੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ (2 ਪਤਰਸ 2: 1)। ਸਿਖਾਉਣਾ ਐਨੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਜੀਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਬਾਹਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਨਾ ਬਣੋ’’ (ਯਾਕੂਬ 3: 1)। ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ, ਸਮਝਾਉਣਾ, ਤਾੜਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 2: 18; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3: 16; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 11; 6:2)।

ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:28, 29), ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਦਾ ਤੱਤ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਉਸਤਾਦ ਜਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।<sup>15</sup> ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖ਼ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 4: 17-32)। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਦਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਚਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਹਿਮ ਰਹੇਗੀ (1 ਪਤਰਸ 2:2)।

## ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਨਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ (4:12)

<sup>12</sup>ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸੰਤ ਸਿੱਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹੀ ਉਸਰਦੀ ਜਾਵੇ।

ਆਇਤ 12. ਫਿਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਕਾਰਣ ਦੱਸੇ NASB ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਦੋਹਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤੀਹਰੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਇਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ (*pros*, ‘‘ਤਾਂ ਜੋ’’) ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਵਾਕਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ (*eis*, ‘‘ਵਿਚ’’ ਜਾਂ ‘‘ਪ੍ਰਤੀ’’) ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। NASB ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਤੱਥ ਕਰਕੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮਝਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ *eis* ਦੋਹਾਂ ਇਸਤੇਮਾਲਾਂ ਨਾਲ *pros* ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਰੋਮੀਆਂ 3:25, 26 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਕ ਆਇਤ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਰਾਸਤਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਦੇਣ ਲਈ *eis* ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਰਾਸਤਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ *pros* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਆਇਤ 12 ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਿੰਨੇ ਉਪਸਰਗੀ ਵਾਕਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਤ ਸਿੱਧ ਹੋਣ। ‘‘ਸਿੱਧ ਹੋਣ’’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *katartismos* ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇੱਥੇ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੰਮ’’ ਲੈਸ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ।<sup>16</sup> ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਕਾਈਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਨ।

ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਉਪਸਰਗੀ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *diakonia* ਦੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:8, 9; 4:1), ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16:15), ਅਰਖਿਪੁਸ ਲਈ (ਕੁਲੋਸੀਆਂ 4:17), ਅਤੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਲਈ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:5) ਹੋਈ ਹੈ। ਮਰਕੁਸ 10:43 ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਨਾਉਂ ‘‘ਟਹਿਲਿਆ’’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹੋਣਗੇ। ‘‘ਸੇਵਕ’’ ਜਾਂ ਮਿਨਿਸਟਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ (ਰੋਮੀਆਂ 13:4), ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਡੀਕਨ ਲਈ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:8)। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਖੂਬੀ ਸੇਵਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ‘‘ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਕੰਮ’’ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹੀ ਉੱਸਰਦੀ ਜਾਵੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਤੀਜਾ ਉਪਸਰਗੀ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਹੈ। ‘‘ਉੱਸਰਦੀ ਜਾਵੇ’’ (*oikodome*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਲੰਕਾਰੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ‘‘ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ’’ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।<sup>17</sup> ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਸੁਧਾਰ’’ ਹੈ।<sup>18</sup> ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ



ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਨ ਕਲੀਸੀਆ ਭਾਵ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ (ਵੇਖੋ 1:22, 23)।

ਰਸੂਲਾਂ, ਨਬੀਆਂ, ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਪਾਸਬਾਨਾਂ, ਉਸਤਾਦਾਂ ਭਾਵ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਵਜੂਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ (ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ) ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੋਣ ਤਕ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੈਨਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। (ਵੇਖੋ ‘‘ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: ਕੈਨਨ।’’) ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ, ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਵਾਲਾ ਵਚਨ ਹੈ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16, 17; 1 ਪਤਰਸ 4:11; ਯਹੂਦਾ 3)।

### ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਟੀਚੇ (4:13-16)

ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕ ਬਣਾਉਣਾ (4:13)

<sup>13</sup>ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਅਸੀਂ ਸੱਭੇ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਮਰਦਉਪੁਣੇ ਤੀਕ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੀਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀਏ।

ਆਇਤ 13. ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਦੇਹ ਦਾ ਉੱਸਰਣਾ ਉਦੋਂ ਤਕ ਲਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਅਸੀਂ ਸੱਭੇ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੀਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀਏ। ‘‘ਜਦੋਂ ਤੀਕ’’ ਹੱਦ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਉਪਸਰਗ ਹੈ ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਦੋਂ ਤਕ ਰਹਿਣੀ ਸੀ। ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਦਾਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਲੋਕ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਸੂਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਜ਼ਨੂਨ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਨਬੂਵਤ ਦਾ ਦਾਨ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਖ਼ੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟਾਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਦੀ ਚਰਵਾਹੀ ਲਈ ਪਾਸਬਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੇਗੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਉਹ ਇਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ। ਪੌਲਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਵਜਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੀ ਜਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਇਆ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੋਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਦ ਕਲੀਸੀਆ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਨਾਲ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿਚ ਵੱਧ ਗਈ ਤਾਂ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਇਹ ਦਾਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ।

ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ‘‘ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਣਾ’’ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ‘‘ਨਿਹਚਾ’’ (*pistis*) ਤੋਂ

ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਭਾਵ ਸੀ ‘ਨਿਹਚਾ ਜਿਹੜੀ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਾਰ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ’ (ਯਹੂਦਾ 3), ਭਾਵ ਮਸੀਹੀ ਧਰਮ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਨਾਉਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਉੱਪਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:7; 13:8; 14:22; ਗਲਾਤੀਆਂ 1:23; 6:10)।

ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:27 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਨੂੰ ‘ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ’ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਮੁਕੱਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ; ਇਸ ਕਰਕੇ ‘ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਏਕਤਾ’ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੋਣੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਫੇਰ ਤੋਂ, ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਤੋਂ ਉਹ ਸਭ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਜੋ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ। ‘ਨਿਹਚਾ’ ਅਤੇ ‘ਪਛਾਣ’ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ।

ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਮਰਦਾਉਪੁਣੇ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਮਰਦਾਉਪੁਣੇ ਤੀਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ‘ਪੂਰੇ’ (*teleios*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ‘ਮੁਕੱਮਲ ਜਾਂ ਪੂਰਾ’।<sup>19</sup> ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ *teleios* ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਾਲਗ, ਆਦਮੀ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ‘... ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ’; ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਦਾਉਪੁਣੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿਤ’ (*anamartētos*) ਹੈ।<sup>20</sup> ਪੌਲੁਸ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ‘ਅਸੀਂ ਸਭੇ’ ਭਾਵ ਪੂਰੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਲਿਖਤ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿੱਸੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੀਕ ‘ਬਾਲਗ ਆਦਮੀ’ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2:15 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ‘ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਨਸਾਨ’ ਅਤੇ 1:23 ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ‘ਭਰਪੂਰੀ’ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਮਲ ਮੁਕਾਸ਼ਫਾ ਪਾ ਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਢੀਲ ਡੌਲ ਵਿਚ ਉਹ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਭਰਪੂਰੀ’ ਇਹ ‘ਭਰਪੂਰੀ’ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1:23; 3:11)। ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਮੁਕੱਮਲ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਜਾਂ ਮਰਦਾਉਪੁਣੇ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਦੇਹ ਦੇ ਹਰ ਅੰਗ ਦਾ ਵਾਧਾ (4:14-16)

<sup>14</sup>ਭਈ ਅਸੀਂ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਵਾਣੇ ਨਾ ਰਹੀਏ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਠੱਗ ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਭੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਛਲ ਛਿੱਦਰ ਰੂਪੀ ਚਤਰਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ ਐਧਰ ਉੱਧਰ ਡੋਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। <sup>15</sup>ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸੱਚ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਸਿਰ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਵਧਦੇ ਜਾਈਏ। <sup>16</sup>ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਦੇਹੀ ਹਰੇਕ ਜੋੜ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਠੀਕ ਠੀਕ ਜੁੜ ਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਇਕ ਅੰਗ ਦੇ ਵਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਈ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰੇ।

**ਆਇਤ 14.** ਪੌਲੁਸ ਭਾਵੇਂ ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਭਈ ਅਸੀਂ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਵਾਣੇ ਨਾ ਰਹੀਏ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਠੱਗ ਵਿੰਦਿਆ ਅਤੇ ਭੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਛੱਲ ਛਿੱਦਰ ਰੂਪੀ ਚਤਰਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ ਐਧਰ ਉੱਧਰ ਡੋਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।** ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਕਿੰਜ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਨਹੀਂ? ਆਪਣੇ ਨਵਜਾਤ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਹੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਾਨ ‘ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ’ ਕਰਨਾ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12: 10)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਗਲਤ ਸਹੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਮਾਨਕ ਲਈ ਵਚਨ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੱਸਿਆ:

ਇਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਲੱਭ ਪਿਆ ਅਥਵਾ ਮੈਂ ਅਜੇ ਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾ ਲਵਾਂ ਜਿਹ ਦੇ ਲਈ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਹੇ ਭਰਾਵੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਅਜੇ ਹੱਥ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਐਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਗੇ ਹਨ ਅਗਾਹਾਂ ਵਧ ਕੇ। ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ ਵਧੀ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਉਸ ਉੱਪਰਲੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਇਨਾਮ ਲਵਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੋ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੇ ਸਿਆਣੇ ਹਾਂ ਇਹੋ ਖਿਆਲ ਰੱਖੀਏ ਅਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 5)।

*ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਮਿਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ‘ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ’ ਪਰਿਪੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਵਿਚ ਵਿਚ ਅਜੇ ‘ਪਰਿਪੱਕ’ ਨਹੀਂ ਹਨ।*

ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਕਵਚਨ ਸ਼ਬਦੀ ‘ਮਰਦਊਪੁਣੇ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਵਚਨ ਸ਼ਬਦ ‘ਇੰਯਾਣੇ’ ਵਰਤਿਆ। ਪਰਿਪੱਕ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਸਚਿਆਈ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਤੁਫਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਡੱਕੇ ਡੋਲੇ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਨਹੀਂ ਘੁੰਮਣਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੇਈਮਾਨ, ਚਾਲਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਚਾਲਾਕ ਉਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਠੱਗਵਿੰਦਿਆ ਅਤੇ ਭੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਛੱਲ ਛਿੱਦਰ ਰੂਪੀ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਅਨਾੜੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀਆਂ ਕੱਠਪੁਤਲੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਚਲਾਕੀਆਂ ਅਤੇ ਹੇਰਾਫ਼ੇਰੀ, ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰੋਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 8: 44; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2: 11; 11: 3; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6: 11; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 1)। ਉਹ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਝਗੜਦੇ ਸਨ। ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਗਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸੁਸ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸੱਚਾਈ ਵਿਚ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣਾ (4: 21) ਅਤੇ ਉਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਸੀ (4: 15)।

**ਆਇਤ 15.** ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: **ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ**

ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸੱਚ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ। ਇੱਥੇ ‘ਸਚ’ ਪਿਛਲੀ ਆਇਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਅਤੇ ‘ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ’ ‘ਚਤੁਰਾਈ’ ਨਾਲੋਂ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਹ ‘ਸਚ’ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਫਸੀਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਨਜ਼ਾਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੀ (1: 13)। ਸਚ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸਚ ਬੋਲਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਖਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿਚ ਵੱਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਠ ਨੂੰ ਬੁਠੇ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਤੇ ਬੁਠ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈਂਕੜ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸਚ ਬੁਠੇ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਕਹੀ ਗਈ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2: 20, 21)।

ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਸਿਰ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਵਧਦੇ ਜਾਈਏ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਦੀਪਕ ਮੰਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਵੱਧਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 3: 10, 11)। ‘ਵਿਚ’ (eis) ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਮਸੀਹ ਜੋ ਸਿਰ ਹੈ’ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ‘ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਮਕਸਦ’ ਹੈ।<sup>21</sup> ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਵਿਚ ਵੱਧਣ (ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਪਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਤੱਥ—ਰੋਮੀਆਂ 8: 29; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 18; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 5; 1 ਪਤਰਸ 2: 21); ਬਲਕਿ ਉਹ ਮਸੀਹ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਉਹ ਉਹ ਸੋਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ... ਕਿਰਪਾ ਜਾਂ ਉਹ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿੱਕਲਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੱਧਣਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਹ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਵੱਧਣਾ ਹਰ ਚਰਨ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’<sup>22</sup>

ਆਇਤ 16. ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦੱਸਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਦੇਹੀ ਹਰੇਕ ਜੋੜ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਠੀਕ ਠੀਕ ਜੁੜ ਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਇਕ ਅੰਗ ਦੇ ਵਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਦੇਹੀ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਤਸਵੀਰ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 12; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 19), ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਅਫਸੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ (1: 22, 23; 4: 4, 12)। ਜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਚੱਲਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਅਹਿਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਦੀ ਦੇਹੀ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਧਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਜੋ ਦੇਹ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ, ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *sunarmologeō* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਮਿਲ ਕੇ’ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ’ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਰੂਪ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ‘ਇਕ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕੇ’ (*sumbibazō*) ਜੋ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਵੀ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ‘ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਕੱਠੇ ਬੰਨ੍ਹਣਾ।’<sup>23</sup> ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।’<sup>24</sup> ਇਸ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਇੱਟਾਂ ਵਾਂਗ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ‘ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਭਵਨ’ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (2: 21, 22)। ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਉਸ ਸਿਰ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹੀ’ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ‘ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਦੇਹੀ ਜੋੜਾਂ ਅਤੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਲ ਕੇ

ਅਤੇ ਆਪੋ ਵਿਚ ਹੀ ਜੁੜ ਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ' (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 19) ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 19 ਵਿਚ 'ਪੱਠਿਆਂ' (*sundesmos*) ਨਾਲ 'ਜੋੜਾਂ' (*haphē*) ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਦੇਹ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੇ ਪੂਰੀ ਦੇਹ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਹੀ ਮਸੀਹ ਭਾਵ ਸਿਰ ਕਲੀਸੀਆ ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਦੇਹੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ 'ਕੰਮ ਕਰਦੀ' ਹੈ।

ਇਕ ਇਕ ਅੰਗ ਦੇ ਵੱਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣਾ ਸੀ। ਵੱਧਣ ਲਈ ਉਰਜਾ ਜਿਹੜੀ ਦੇਹ ਵਿਚ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਸਿਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੇਹ ਦੇ ਹਰ ਅੰਗ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੇ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਧਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਗੁਣ ਸੀਮਤ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜਦ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਜਦ ਮਸੀਹ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਮੇਲ ਨਾਲ ਦੇਹ ਵੱਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਈ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰੇ। ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਦੀ 'ਉਸਾਰੀ' ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫੇਰ 'ਪ੍ਰੇਮ' ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ (4:2, 15), ਜੋ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਦੇਹ ਦੀ ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 'ਪ੍ਰੇਮ ਇਸ ਦੇਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਵੱਧਣ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਕਸੇਟੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਹੈ।'<sup>25</sup> ਪ੍ਰੇਮ 'ਸੰਪੂਰਣਤਾਈ ਦਾ ਬੰਧ ਹੈ' (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3: 14)।

ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਫ਼ਸੁਸ ਦੇ ਲੋਕ 'ਜਿਸ ਸੱਦੇ ਨਾਲ ਸੱਦੇ ਗਏ ਸਨ ਉਸ ਦੇ ਜਗ ਚਾਲ' ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਸਨ (4: 1)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ 'ਇਸ' ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ। ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

## ਵਾਧੂ ਅਧਿਐਨ ਲਈ

### ਕੈਨਨ

ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *kanōn* ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ *canon* ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਦਾ ਅਰਥ ਰਾਜਮਿਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰਖਾਣਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਪਣ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ ਜਾਂ ਫੁੱਟਾ ਹੈ।<sup>26</sup> ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਫੀਲੋਸਿਉਸ ਜਾਂ ਯੂਸਬਿਉਸ ਵੱਲੋਂ ਤੀਜੀ ਜਾਂ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।<sup>27</sup> ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਸਮਾਜ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ (*haigraphai*) ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ (*hagiai graphai*) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਰਸੂਲ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ 'ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ' ਆਖਦੇ ਸਨ (ਲੂਕਾ 24: 44)। ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 16 ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ

1: 19-21 ਵਿਚ ਬੇਹਤਰੀਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਈ. ਅਰਲ ਐਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ‘‘ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਯਹੂਦੀ ਜਮਾਤਾਂ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ [ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ] ਕਿਨੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾਈ ਇਖਤਿਆਰ ਸੀ।’’<sup>28</sup> ‘‘ਕੈਨਨ’’ ਸ਼ਬਦ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਜ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕੈਨਨ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਚਾਰ ਕਸੌਟੀਆਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:

1. ਰਸੂਲ ਹੋਣਾ-ਭਲਾ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸੇ ਰਸੂਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ?
2. ਸਮੱਗਰੀ-ਭਲਾ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੀ?
3. ਵਿਸ਼ਵਾਯੋਗਤਾ-ਭਲਾ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਥਾਂ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
4. ਪ੍ਰੇਰਣਾ-ਭਲਾ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ?<sup>29</sup>

ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਯਕੀਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕੱਢੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਣ।

ਇਹ ਤਰਕਸੀਲ ਸੋਚ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 18ਵੀਂ ਅਤੇ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਬਣੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ।

## ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

**ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਾਨ (4: 7-16)**

ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਰਸੂਲ ਅਤੇ ਨਬੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਪਰ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਨ, ਛੇਤੀ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਪਾਸਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਥਾਈ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗੀ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਹੁਣ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਨ, ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਹ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁਕੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਹਾਨੀ ਨਿਆਣਪੁਣੇ ਤੋਂ ਬਾਲਗਪਣ ਵਿਚ ਵੱਧਣ ਅਤੇ ਸੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ੁਠ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ।

ਅੱਜ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਚ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸਚ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਤੇ ਮੰਡਲੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਲੋਕਹਰਟ

ਕਲੀਸੀਆ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ (4:7-16)

ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਮਰਦਾਉਪੁਣਾ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਦੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਗ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾਂਗੇ। 4:7-16 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਨਵਜੰਮੀ ਕਲੀਸੀਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਉਹੀ ਜਿਹੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਏਕਤਾ, ਮਰਦਾਉਪੁਣੇ ਸਾਬਤਕਦਾਮੀ ਵਿਚ ਵੱਧਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੂਪਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ: 'ਪਰ ਅਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੈ—ਜਾਂ ਉਹ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਓਹ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ' (4:7, 8)। ਇਸ ਆਇਤ ਦੇ ਮਗਰ ਵਿਚਾਰ ਜੇਤੂ ਜਰਨੈਲ ਦੀ ਇਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਕੈਸਰ 'ਜੈਕਾਰੇ' ਲਵਾਉਂਦਾ। ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਰੋਮ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਘੁਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਨਾਦੀ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਇਸ ਜਲੂਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਾਦਿਆਂ ਲੋਕ ਫ਼ਤਹਿ ਦੀ ਰੋਮੀ ਪੁਕਾਰ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਦੇ: 'ਜੈ ਹੋ! ਜੈ ਹੋ!' ਜਿਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਲੁਟ ਦਾ ਮਾਲ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰਣ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਤਾਰੀ। ਲੜਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਜਿਤ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਫ਼ਤਹਿ ਉਸ ਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਜਿਤ ਦੀ ਲੁਟ ਦਾ ਮਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਅਸਲੀ ਅਨਾਦੀ ਨਗਰ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈ ਪਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਪਰਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਦੇ ਘਰ ਪਰਤਣ ਦੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਵਿਚ 'ਜੈ ਹੋ! ਜੈ ਹੋ!' ਕਹਿਣ ਦੇ ਨਾਰੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਯਿਸੂ ਜਦ ਉਤਾਹਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੇਹ, ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਦਾਨ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਦਾਨ ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਮਰਦਾਉਪੁਣੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ (4:11)। ਬਾਈਬਲ ਜਦ ਰੂਹਾਨੀ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖ਼ਾਸ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ। ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਦਾਨ ਰਸੂਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਜੀ ਉੱਠੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:22)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਿਚ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਨਬੀ ਸਨ। ਇਹ ਖੁਦਾਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਕਾਫੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀ ਉੱਠੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਅਹਿਮ ਸੀ। ਮੁਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪੌਲਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਵੇਖੋ 2: 19, 20), ਅਸੀਂ ‘‘ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ’’ ਖੁਦਾ ਦਾ ਘਰਾਣਾ ਹਾਂ ‘‘ਜਿਹ ਦੇ ਖੂੰਜੇ ਦਾ ਪੱਥਰ ਆਪ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਹੈ।’’ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਮਰਦਉਪਣੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰਸੂਲ ਜਾਂ ਨਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਉਪਣੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਚਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਗਾਵਹੀ ਉਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕਲਾਮ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਜਿਹੜਾ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦਾਨ ਸਨ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੇ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਦਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ ਸਨ। ‘‘ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ’’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏਆ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਕਲਵਰੀ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਕ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਦੇਹ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕ ਹਨ। ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਚਿਆਈ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ; ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਉਸੇ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਲਈ ਜਿਤਦੇ ਹੋਏ ਉਸੇ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਰੱਦੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪਾਸਬਾਨ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਬਾਸਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਨੇ ਇਕ ਥਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਾਂ ਭਾਵ ਨਬੀਆਂ, ਰਸੂਲਾਂ, ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਪਾਸਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਜੁਲਿਆ ਮਕਸਦ ‘‘ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ’’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੀ, ‘‘ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਤ ਸਿੱਧ ਹੋਣ’’ (4: 12)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਕਲੀਸੀਆ ਮਰਦਉਪਣੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਣੀ ਸੀ ਭਾਵ ਪਰਿਪੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਚਿਆਈ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਪਾਸਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਇਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੰਤ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਉਪਣੇ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ‘‘ਹੋ ਸਕੇ’’ (4: 12)। ਸੰਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸੇਵਕਾਈ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ‘‘... ਮਸੀਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੀਕ’’ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ (4: 12)।

ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਟੀਚੇ (4: 13)। ਇਸ ਸਭ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦਾ ਇਕ ਮਕਸਦ ਸੀ। ਉਹ



ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਣਾ ਲਈ ਦੇਹ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਚਿਆਈ ਵਿਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਚਿਆਈ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

(1) ਏਕਤਾ। ਦੇਹ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਕਸਦ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘ਇੱਕੋ ਨਿਹਚਾ’ (4:5), ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਸਭ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਜਦੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਚਿਆਈ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

(2) ਤਰੱਕੀ। ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕ ਬਣਾਉਣਾ ਦੂਜਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਸ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੀਕ’ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਨਾੜੀ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਸਚਿਆਈ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਮਸੀਹ ਵਰਗੇ ਬਣਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖ਼ੁਆ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਰਿੜ੍ਹ ਜਾਂ ਚਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਹੱਥ, ਲੱਤਾਂ, ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਤੀਕ ਦੇਹ ਮਰਦਉਪੁਣੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੇਹ ਠੀਕ ਉਵੇਂ ਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਦੀ ਜਿਵੇਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਇਹ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਹ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(3) ਸਾਬਤ ਕਦਮੀ। ਬੱਚੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਰੱਖਣ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿੱਗੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫ਼ਸੁਸ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਨਾ ਹੋਣ: ‘‘ਭਈ ਅਸੀਂ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਵਾਣੇ ਨਾ ਰਹੀਏ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਠੱਗ ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਭੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫ਼ਲ ਛਿੱਦਰ ਰੂਪੀ ਚਤਰਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬੁੱਲੇ ਨਾਲ ਐਧਰ ਉੱਧਰ ਡੋਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ’’ (4: 14)। ਸਿਆਣੇ ਮਸੀਹੀ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਨਵੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਫਸਣਗੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਬਤਕਦਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਬਤ ਕਦਮੀ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਈਆਂ ਹਨ, ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਨ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਵਿਕਾਸ (4: 15, 16)। ਦੇਹ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਹ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤਦੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਅਤੇ ਦੇਹ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਇਹ ਸਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ

ਹੈ। ਰੂਹਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਰੂਹਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਯਿਸੂ ਹੀ ਹੈ।

ਸਾਰ/ਦੇਹ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ, ਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਲਈ ਇਕ ਤੰਦਰੁਸਤ, ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਕਲੀਸੀਆ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਹਰ ਆਦਮੀ ਦੇਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਰਲਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕ੍ਰਿਸ ਬੁਲਰਡ

### ਯੋਗ ਵਿਹਾਰ (4: 1-16)

4: 1-16 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਫ਼ਸੁਸ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਸਨ। ‘‘ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਬੰਦ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ’’ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਣ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਵਿਹਾਰ ਹੈ—ਅਧੀਨਗੀ (4: 2)। ਦੂਜਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਵਿਹਾਰ ਹੈ—ਨਰਮਾਈ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਿ ਲੈਣਾ (4: 2)। ਤੀਜਾ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਵਿਹਾਰ ਹੈ—ਸਨਮਾਨ। ਸਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (4: 4-16)।

ਅਧਿਆਇ 4 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਤ ‘‘ਏਕਤਾ ਦੇ ਖੰਭਿਆਂ’’ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ (4: 4-6) ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ‘‘ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਏਕਤਾ’’ (4: 7-13) ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਦਾਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਵੱਧਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਚਿਆਈ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ (4: 14) ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਚਿਆਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਦੱਸਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (4: 5)। ਆਪਣੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਹ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ‘‘ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੀ’’ ਕਰਦੀ ਜਾਵੇ (4: 16)।

ਜੇ ਲੌਕਹਰਟ

### ਟਿੱਪਣੀਆਂ

<sup>1</sup>ਐਥਲਬਰਟ ਡਬਲਯੂ. ਬੁਲਿੰਗਰ, *ਏ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਲੈਕਸੀਕਨ ਐਂਡ ਕੰਕੋਰਡੈਂਸ ਟੂ ਦ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਐਂਡ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਲੰਦਨ: ਸੈਮੁਏਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸੰਜ, ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੌਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਰੀਜੈਂਸੀ ਰੈਫ਼ਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, 1975), 888. <sup>2</sup>ਉਹੀ। <sup>3</sup>ਤਰਗੁਮ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਰਾਮੀ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੁਣ ਇਬਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਦ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਇੰਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ, ਸੰਪਾ. ਜੇਮਸ ਔਰ [ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1939],

5:2910 ਵਿਚ ਜੇ. ਈ. ਐਚ. ਥੌਪਸਨ, ‘‘ਟਰਗੁਮਜ਼।’’ <sup>4</sup>ਐਂਡ੍ਰਿਊ ਟੀ. ਲਿੰਕਨ, *ਇਫੀਸੀਅੰਜ਼*, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 42 (ਡਲਾਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1990), 242-43. <sup>5</sup>ਦ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰ’ਜ਼ ਗ੍ਰੀਕ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ. ਡਬਲਯੂ. ਰੌਬਰਟਸਨ ਨਿਕੋਲ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1967), 3:325 ਵਿਚ ਐਸ. ਡੀ. ਐਫ. ਸੈਲਮੰਡ, ‘‘ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਇਫੀਸੀਅੰਜ਼।’’ <sup>6</sup>ਸਪਾਇਰਸ ਜੋਡਿਏਟਸ, ਸੰਪਾ., *ਦ ਕੰਪਲੀਟ ਵਰਡ ਸਟੱਡੀ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਜਿਲਦ ਦੂਜੀ (ਚਟਨੂਗਾ, ਟੈਨੀਸੀ: ਏਐਮਜੀ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1991), 907; ਵਾਲਟਰ ਬਾਊਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਜਿਲਦ 3ਜੀ, ਸੇਧ ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਵਿਲੀਅਮ ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 259 ਵੀ ਵੇਖੋ। <sup>7</sup>ਲਿੰਕਨ, 247. <sup>8</sup>ਜੋਡਿਏਟਸ, 891. <sup>9</sup>ਬੁਲਿੰਗਰ, 607. <sup>10</sup>ਜੋਡਿਏਟਸ, 952.

<sup>11</sup>ਬੁਲਿੰਗਰ, 257. <sup>12</sup>ਉਹੀ, 339. <sup>13</sup>ਉਹੀ, 246. <sup>14</sup>ਲਿੰਕਨ, 250. <sup>15</sup>ਅਪੁੱਲੋਸ, ਅਕੁਇੱਲਾ, ਪ੍ਰਿਸਕਿੱਲਾ, ਤੁਖਿਰੁਸ, ਇਪਫ੍ਰਾਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 18:24-28; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:7; 4:7, 12, 17)। <sup>16</sup>ਬੁਲਿੰਗਰ, 580. <sup>17</sup>ਉਹੀ, 244. <sup>18</sup>ਬਾਊਰ, 696. <sup>19</sup>ਬਾਊਰ, 995. <sup>20</sup>ਜੋਡਿਏਟਸ, 886.

<sup>21</sup>ਸੈਲਮੰਡ, 336. <sup>22</sup>ਉਹੀ। <sup>23</sup>ਕੈਨਥ ਐਸ. ਵੁਏਸਟ, *ਵੁਏਸਟ’ਜ਼ ਵਰਡ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਫਰਾਮ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਫਾਰ ਦ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਰੀਡਰ: ਇਫੀਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1953), 104. <sup>24</sup>ਲਿੰਕਨ, 262. <sup>25</sup>ਉਹੀ, 264. <sup>26</sup>ਹੈਨਰੀ ਕਲੇਰੈਂਸ ਥਿਅਸਨ, *ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੂ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1943), 3. <sup>27</sup>ਈ. ਅਰਲ ਐਲਿਸ, *ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਇਨ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨਿਟੀ: ਕੈਨਠ ਐਂਡ ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ ਇਨ ਦ ਲਾਈਫ ਆਫ ਮਾਡਰਨ ਹਿਸਰਚ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1991), 3. <sup>28</sup>ਉਹੀ, 7. <sup>29</sup>ਥਿਅਸਨ, 10.